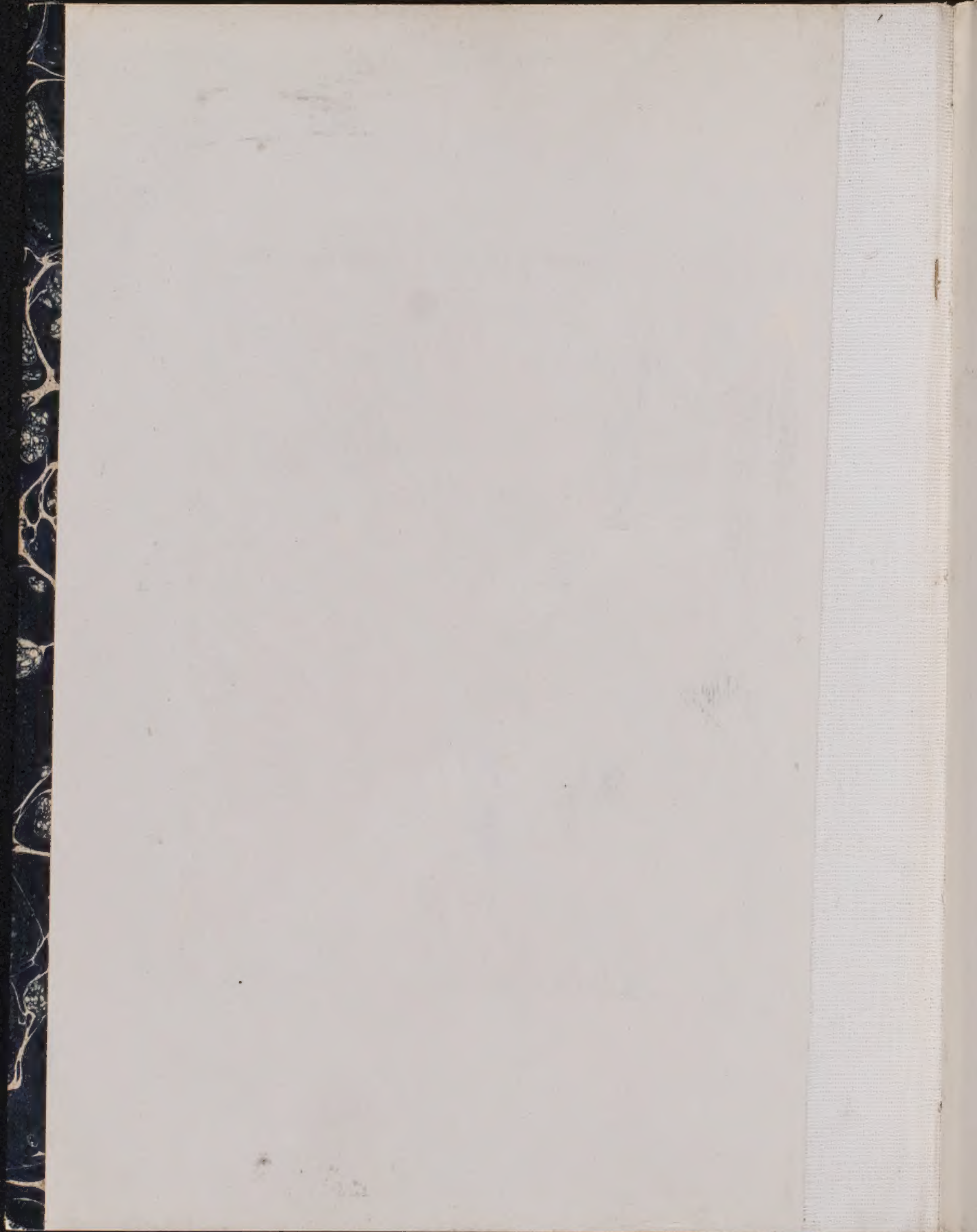
Protes
van het
Christen-
dom.

1725.

Baranowski — 1338

PROTEST
VAN HET
CHRISTENDOM,

Tegens het Misbruik van den Heiligen Naam

JESUS,

Door de heilloze Lojolisten, of zo genaamde

JESUITEN,

By gelegentheit der Verjaring van het Thornsche

MOORT- EN MARTEL-SCHAVOT.

Op den zevenden dag van Wintermaant, Anno 1725.

t'Amsterdam, gedrukt by de Wed: van J. van EGMONT, Boekdrukster en
Verkoopster op de Reguliers Breestraat, in de Nieuwe Drukkery.

PROTEST (1)

Aan de Jesuïten.

VErvloekte *Lojolist!* (2) hoe durft g'uw order noemen
Naer Jezus Naem? Hy, die een voorbeelt was op aerd
Van deugt, van heilige zagtmoedigheit, te roemen,

Ter-

1. PRotest) gelyk de gene, die na de Reformatie uit de gemeenschap der Roomze Kerke zyn uitgegaan, Protestanten genoemt worden, om dat zy geduurig met mont en schriften (als 't ware) protesteeren tegens de vervalzing, en verbasteringe der Christen leere, zo mogen niet alleen zy, maar ook alle, die in de Roomsche Kerk zelve de versoejelykheden, en wreedheden der zo genaamde Jezuïten verfoejen, by wegen van Protest het Christendom trachten te zuiveren van de kladde, die op het zelve door dezer menschen grouweldaden gebragt wort; protesteerende voornamelyk tegens 't misbruik der Name Jezus, voor welken, naar de uitspraak des Apostels, *zigh buigen moeten alle kniën der gener, die in den Hemel, op de aarde, en onder de aarde zyn.* Terwyl deze menschen oorzaak zyn, dat deze Naam, ik zegge niet de perzoon van Jezus, maar deze Name in, onder, en met zyn perzoon gevloekt wort van alle de genen die in den Hemel, en van velen die op aarde zyn. Hierom was het ten hoogsten wenschelyk, dat geen Protestant deze menschen oit verwaardigde dezen Naam, maar wel dien van den Insteller van hun Order te geven, hem noemende,

2. *Lojolist*) de Insteller van deze Order was geheten *Ignatius Lojola*, van geboorte een Spanjaart, en van hantwerk een soldaat, en wegens die beide van een wellustig en ongebonde leven; dog in 't verdedigen van zeker slot aan beide zyn benen gequetst heeft hy, na dat hy een gantsch jaar en meer, wegens ziekte het bedde hadt moeten houden, en gedurig de Legenden, gelyk zy die noemen, der Heiligen las, den huik of kap omgehangen, en zig begeven na het graf van Christus, om dat te aanbidden; In Spanjen weder gekeert heeft daar de wetenschappen geleert, opentlyk de Boete, nochtans zonder eenige magt van prediken, verkondigt, en binnen tien jaren tyts Meester der konsten gemaakt, heeft hy tien metgezellen gekregen, waar van 'er tot het Priesterschap 7. zyn ingeweit, om dat zy de heimelyke belydenis der zonden zouden konnen horen, en is deze Order der Jesuiten bevestigt door Paus Paulus III. in den jare 1540. nochtans met dit bevel, dat 'er geen meer als 7. in deze Sociëteit zoude mogen ingeschreven worden; dog hoe deze Order naderhant in menigte is uitgedyt als in Egiptenlant de luizen, is al te bekent: Voorts is deze *Ignatius Lojola* in 't getal der Heiligen gestelt, of gecanonizeert door Paus Gregorius XV. Anno 1621.

(3) Terwyl in u zich niets van Chriſtus openbaer
Hy heelde, Hy genas, gaf 't leven zelf aan doden;
Gy woet, Gy wont, Gy Doot, in wien Hy leeft alleen:
Maar weet gy hierom zult voor 't Oordeel zyn ontboden,
Wen hy verſchynen zal als Richter van 't gemeen,
En u, die hier (4) zyn Naem deet vloeken door uw boosheit,
Vergeldinge zal doen, voor al dien hoon en ſpot,
Met d'onverſterfb're worm ten ſpyt van al uw loosheit,
In Plutoos duiſter ryk, en d'onderaertſche grot.
Wyl 't Chriſtendom verbaeſt, niet minder, als verwondert,
Door zulk een duivels woên, nu proteſteert met regt
Om 't misbruik van den Naam van Jezus; u afzondert,
En u, ontaerde, dien (5) van Chriſtenen, ontzegt!

Wilt

3. *Terwyl in u zich niets van Chriſtus openbaart*) dit was de grondſtelling en de gulde ſpreuk van den vredelievende Martelaar *Bucerus*, die by het leven van *Doctor M. Lutherus* zelven al zyne krachten heeft ingeſpannen tot vereeniging der Proteſtanten; dit zegge ik was zyn Spreuk, *Ik Veroordeel niemant, in wien ik iets van Chriſtus vint.*

4. *Zyn Naam deet vloeken door uw boosheit*) ziet boven Aantekening 1. Hier van zyn getuigen zoo veele rechtmatige ſmaatſchriften, en pryswaardige pasquillen, waar door van tyt tot tyt zedert de opkomſt van die Order, deze menſchen voor 't oog van de weerelt, doch niet genoegzaam naar evenwigt van hunne grouweldaden, geſchavotteert zyn, terwyl men echter geen regtmatige vervloekingen tegens deze menſchen kan uitſpreken, zonder den letterlyken Naam van Jezus te noemen.

5. *Den Naam van Chriſtenen ontzegt*) Het is bekent, dat de Diſcipelen van Jezus niet lang na zyn Hemelvaart binnen de ſtadt Antiochië zich Chriſtenen genoemt heb en naar hunnen Heer, en Meeſter Chriſtus; welke Naam aan 's Werelds Heilant wiert gegeven onmiddelyk by zyn geboorte door een Engel, of Hemelſche Gezant, en met welken Naam zich alle, die langs dezen waren Weg ten Leven Jezus hunne Zaligheit zogten, vergenoegt hebben, tot dat deze navolgers van *Lojola*, als ſprinkhanen uit den afgront zyn te voorſchyn gekomen, en als of zy door hunne grouweldaden zich niet genoegzaam onderſcheiden van de Chriſtenen, ook met Name zich van hem afzonderden, zich noemende met den Naam van Jezus, Hem, die hen noit voor de zyne erkennen zal, onmiddelyk by zyn geboorte gegeven door een Engel uit den Hemel, zeggende: *gy zult zynen Name heten Jezus*; Waarom men ook deze *Lojoliſten* uit den rang van het Chriſtendom uitzonderen, en hun den naam van Chriſtenen ontzeggen moet, om deze navolgende redenen.

1. Om

1. Om dat zy zich zelfs noemende *Jesuiten*, den Naam van Christenen versmaat hebben.

2. Om dat zy door hunne bedriegeryen niet alleen den naam van Christenen onwaardig zyn, maar voornamelyk, om dat zy den Naam van Jezus bezwalken met de helze dampen van hunne onoptelbare grouweldaden, in zo ver zelfs, dat men, indien men uit hun gedrag zou moeten oordeelen van den perzoon, na welken zy zich in dezen noemen, het tegendeel van Hem zoude moeten gelooven, dat de Engel by zyn geboorte getuigde, namelyk niet, dat hy zyn volk zou zalig maken van hunne zonden, maar in tegendeel een ruime deure tot zondigen openen.

3. Om dat zy de gantsche genade-leer van 't Euangeli verlochenen, den mensch van Christus doen afzien, en op zich zelven vertrouwen; de hoogtens van eige gerechtigheit en verdiensten stichten, de Dagon der vrye wil daar op plaatzen, de Afgoden van hunne gewaande Heiligen daar op dienen en offeren, en de verfoeizelen van Pelagiüs aankleven.

4 Om dat zy de ware belyders van den Name Jezus vervolgen en doden.

5 Om dat zy opentlyk zich des kruis van Christus geschaamt hebben; want, wanneer hun de Sinesen in Sina, als de voornaamste tegenwerping tegens 't Christelyk gelove, hadden voorgeworpen, waarom zy verkondigden; dat Godt een Mensch was, en als een quaat-doender gekruizigt worden? hebben de Jesuïten naderhant van het kruis van Christus niet meer gesproken, en dus is het geloove in den gekruisten Christus verzwegen. *Zie Daleüs de Objecto cultus Religiosi Libro I. Cap.* 25.

6. Om dat zy in hunne zo genaamde bekering der Heidenen niet het Euangeli hebben verkondigt, maar hunne bygelovigheden, niet Christus, maar Maria en hunne zo genaamde Heiligen geleert, niet den Bybel, maar de boeken van der wonderwerken van Maria van Lorette, van den lof van Maria en de Leger den der Heiligen, te lezen gegeven hebben. *Zie Dalæüs* op de boven genoemde plaats.

7 Om hunne Simoni, kopende en verkopende met Simon Magus de heilige gaven.

8 Om hun misbruik van de Heilige Verborgentheden van den Christen godtsdienst tot hunne heilloze voornemens; gelyk zy aldus niet ontzien hebben met een vergiftige hostie gekroonde hoofden, die hunne zaken niet begunstigden, om 't leven te brengen; wanneer men nu hier by gedenkt aan 't geen deze mensch en van dit zo by hen genoemt Sacrament des Autaars leren; dat, namentlyk dit door de zo genaamde Consacratie getransubstantieert wort in den gehelen Christus, zo als Hy van Maria is geboren, wie moet dan niet yzen?

9 Ende ten laatsten: Om dat zy al de eer, die God en Christus in de Heilige Bladeren wort toegekent, heilschendig op Maria hebben overgebragt; veranderende de woorden van Heere, en Vader, in Vrouwe, en Moeder; gelyk in alle de Psalmen Davids, in het Simbolum des geloofs, en in 't gebet des Heere dit gedaan is. *Zie Psalter van Bonavontura*

Om alle deze redenen, en nog meer, die men zou konnen ophalen, indien men 't uitweiden wilde, zyn deze menschen onwaardig, en wort hun ontzegt de Naem van Christenen.

Wilt gy? gy moogt dan voorts u noemen *Jesuiten*;
Doch na dien Jesus niet, die Christus wort genoemt;
Maer (6) na dien *Jesus* wel moogt gy dien Naem genieten;
Om zyn oproerigheit by 't Jodendom beroemt;
Ga nu, nu wetende waar voor gy wort gerekent,
Naar luit van dit Protest; schoon het met d'eige hant
Van 't gansche Christendom wel niet is ondertekent,
Maer uit hun aller naam door enen

PROTESTANT.

Amsterdam December
Anno 1725.

6. *Na dien Jesus, om zyn oproerigheit by 't Jodendom beroemt*) Flavius Josefus, vermaert Joods-Historie-Schryver, in de beschryving van zyn eige leven, gevoegt agter 't twede deel van zyn geschiedenissen, in het nederduits in octavo, Pag. 1180. en 1188. spreekt daar in van zekere Jesus aldus:

Maar voornamelyk wierden zy opgemaakt door Jesus, Saphiaes zoon, die als toen het hoogste bewint had, zynde een quaataardig mensch, en als geboren om oproer te maken, als bovenmatig onrustig: dus ver.

Zynde dit zo volkomen de afbeelding van de hedendaagse Jesuiten, als of Josefus zelfs hen beschreef, wanneer men verder leest, 't geen hy van deze Jesus schryst.

Protestant) Schoon de naam Protestant, als een byzondere eige naam wort gegeven aan degenen, die zich van de Roomsche Kerk, waar onder de Schryver dezes mede behoort, hebben afgezondert; zo moet men dit echter in deze plaats in zo een bepaalden zin niet opvatten; maar hier door verstaan zo vele 'er in de Roomsche Kerk de heerschzucht der Jesuiten verfoeien, gelyk 'er ten allen tyde vele geweest en noch zyn; voornamelyk onder de navolgers van *Cornelius Jansenius*; dus wiert al in den jare 1549. eene marmere smaatzuil of kolom te Parys opgerigt in de plaats, daar de ouders van *Johannes Castellius* hadden gewoont, die den Koning, door aanhitsing der Jesuiten, had getragt te vermoorden met een fenynig mes; op welke Marmere pilaar dit stont:

De Jesuiten, als menschen van een nieuwe en verderffelyke superstitie, door wiens aanraden een onbedagt jongeling een grouwelyk schelmstuk bedreven heeft, worden als verdervers der jeugt, verstoorders der rust, vyanden van den Koning en 't Koningryk, uit gansch Vrankryk verbannen; zynde deze pilaar weggenomen in den jare 1650. Zie *And. Rivet. in Jesuit. Vapul. Cap.* 12.

En meer diergelyke voorbeelden zou men kunnen bybrengen, indien men zich zelfs niet bepaalt hadt binnen dit.

EYNDE.

OP DE VERJARING DES MARTEL-DAGS DER THORNSCHE PROTESTANTEN.

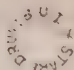
Op den 7 van Wintermaant, 1725.

O Yſſelyke Dag! die door verjaring heden
 Ons tegenwoordig ſtelt het martelend Schavot,
Waer op een Tiental zelf van 's werelds Heilants leden
 Gemartelt, hunnen geeſt opofferden aen Godt!
O vreeſſelyke Dag! die ons die Martelvlammen
 Doet ſchitteren in 't oog; waer aen men overgaf,
D'ontzielde rompen, en door 's vyants boos vergrammen
 Geſchonden, en ontzegt de ruſte zelf van 't graf!
O ſchrikkelyke Dag! die ons in 't oor doet klinken
 De droeve jammerſtem van deze Martelſchaer,
Die ſchuldeloos den kelk des Marteldoms moeſt drinken,
 Om hun belydenis, voor 't einde van het jaer!
O dag! of liever nagt! dat gy noit word' vergeten,
 Noit als met vloek gedagt van hun, door wien ô ſpyt!
Door wien deez' lammer-ſchaer' zo ſchendig wiert verbeten
 Ter doeming, hoon en ſpot, ten eeuwigen verwyt!

O dag!

O dag! of liever nagt! dat gy noit word' vergeten,
'T Geheugen noit ontflipp' van 't ganfche Chriftendom,
Tot roem dier Schaer, die hier door dwang van 't rein geweten,
Dit martelent fchavot, om hun geloof beklom!
Maar uwer zy dan fteets gedagtenis gedragen,
Die 't late nageflagt voor 't volgende bewaert,
Zo lang gy in den rei der jarelykfche dagen,
Door d'ommeloop des tyts weêrkeerend', wort verjaert.

E I N D E.

480-

